

07/10/2001 tarihinden önce düzenlenen şahıs sigorta poliçelerinin devredilmesi halinde, devralan kişiye yapılan ödemelerin vergilendirilmesi ile işverenlerce bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı paylarının gider olarak indirimi ve ölüm, maluliyet ve

Belge türü	Sirküler
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Sirküler no	GVK-59/2007-3/ Bireysel Emeklilik Sistemi-2
Tarih	23.02.2007

**T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı**

Gelir Vergisi Sirküleri/59

Konusu	:Bireysel emeklilik sistemi ve diğer şahıs sigortalarına ödenen katkı payları ve primlerin vergi mevzuatı karşısındaki durumu ve poliçelerin devri
Tarihi	: 23 /02/2007
Sayısı	: GVK-59/2007-3/ Bireysel Emeklilik Sistemi-2
İlgili olduğu maddeler	: Gelir Vergisi Kanunu Madde 22, 23, 25, 40, 63, 75, 86, 89, 94, 4697 Sayılı Kanun Geçici Madde 1, Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu Madde 1, 2
İlgili olduğu kazanç türleri	: Ticari Kazanç, Ücret, Menkul Sermaye İradı

1. Giriş

Bireysel emeklilik sistemi ve şahıs sigortaları için ödenen katkı payı ve primlerinin gelir vergisi karşısındaki durumuna ilişkin açıklamalar, 3 seri numaralı Gelir Vergisi Sirkülerinde yapılmıştır.

07/10/2001 tarihinden önce düzenlenen şahıs sigorta poliçelerinin devredilmesi halinde, devralan kişiye yapılan ödemelerin vergilendirilmesi ile işverenlerce bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı paylarının gider olarak indirimi ve ölüm, maluliyet ve benzeri risklere karşı yapılan riziko teminatları ile birikimli teminatların aynı poliçede (karma poliçe) gösterilmesi halinde vergilemenin nasıl yapılacağına ilişkin

açıklamalar bu sirkülerin konusunu oluşturmaktadır.

2. Poliçelerin Devri

4697 sayılı Kanunun Geçici 1 inci maddesine göre, 07/10/2001 tarihinden önce akdedilmiş şahıs sigorta poliçeleri kapsamında yapılan ödemelerle ilgili olarak Gelir Vergisi Kanununun 4697 sayılı Kanunla değişmeden önceki 23, 25, 75 ve 94 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

Bilindiği üzere, sigorta poliçeleri ölüm, maluliyet ve benzeri risklere karşı teminatları içerecek şekilde düzenlenebildiği gibi, sadece birikimli teminatları içerecek şekilde de düzenlenebilmektedir.

Belirli risklere karşı yapılan sigorta poliçelerinde riskin gerçekleşmesi halinde ödeme poliçede lehdar olarak belirtilen kişilere yapılmakta olup, lehdarın tayin edilmediği durumlarda ise, mirasçılar hak sahibi olmaktadır.

Riskin gerçekleşmediği durumda ise, söz konusu ödemeler sigortalıya yapılmaktadır.

07/10/2001 tarihinden önce tanzim edilen birikimli hayat sigorta poliçelerinin 07/10/2001 tarihinden sonra lehdara veya üçüncü kişilere devri söz konusu olduğunda, devir işlemine ilişkin olarak düzenlenen zeyilname ile poliçedeki hak sahibi devir tarihi itibarıyla değişmekte ve dolayısıyla sigorta şirketi ile devralan arasında yeni bir akit düzenlenmiş olmaktadır. Bu durumda, devralan adına 07/10/2001 tarihinden önce akdedilmiş bir poliçeden söz etmek mümkün olmadığından, devralan kişiye bu tarihten sonra yapılan ödemelerin menkul sermaye iradı sayılarak vergilendirileceği tabiidir. Devir işleminin zeyilname veya benzeri başka bir belge düzenlenmek suretiyle yapılması durumu değiştirmemektedir.

Ancak, 18 yaşından küçük çocukların lehdar olduğu hayat sigorta poliçelerinin, sigortalı tarafından bu kişilere devredilmesi halinde lehdar tarafından devralınan poliçe, 07/10/2001 tarihinden önce düzenlenmiş poliçenin devamı niteliğinde olduğundan, bu poliçelerle ilgili olarak devir tarihinden sonra devralana yapılacak ödemelerin Gelir Vergisi Kanununun 4697 sayılı Kanunla değişmeden önceki hükümleri çerçevesinde vergilendirilmesi gerekmektedir.

Bahsi geçen poliçelerin, lehdar dışındaki kişilere 07/10/2001 tarihinden sonra devrinde ise bu poliçeler kapsamındaki ödemelerin Gelir Vergisi Kanununun 22, 25, 75 ve 94 üncü maddeleri kapsamında değerlendirileceği tabiidir.

3. İşverenler Tarafından Ücretliler Adına Ödenen Katkı Paylarının Ticari Kazancın Tespitinde İndirimi

Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinin (9) numaralı bendinde yer alan hüküm, işverenler tarafından ücretliler adına bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı paylarının, **ücretlerle ilişkilendirilmeksizin**, ticari kazancın tespitinde gider olarak indirilmesine imkan tanımaktadır.

Bu kapsamda indirim konusu yapılabilecek tutar, ücretlinin elde ettiği ücretin %10'unu ve yıllık bazda asgari ücretin yıllık tutarını aşamayacaktır.

Bu madde kapsamında yapılacak indirim, işverenler tarafından hizmetlilerine yönelik olarak sadece bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı paylarını içermekte olup, diğer şahıs sigorta primlerini içermemektedir.

İşverenlerce ödenen diğer şahıs sigorta primleri, işle ilgili olarak ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için ödenen ücret kapsamında olduğundan, Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinin (1) numaralı bendi çerçevesinde genel gider olarak her hangi bir tutar ve oran sınırlaması olmaksızın indirim konusu yapılabilecektir. Öte yandan, söz konusu primler, ödendiği ayda elde edilen ücretin % 5'ini ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını aşmamak üzere hizmet erbabının safi ücret tutarının belirlenmesi sırasında indirim konusu yapılabilecektir.

4. Birikimsiz Sigorta Poliçeleri / Karma Poliçeler Dolayısıyla Elde Edilen Gelirler

7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti uyuğunda bulunan şahıslara ait mallar ile Türkiye'de bulunan malların veraset yoluyla veya herhangi bir suretle olursa olsun ivazsız bir tarzda bir şahıstan diğer şahsa intikalinin veraset ve intikal vergisine tabi olduğu; 2 nci maddesinin (d) bendinde "ivazsız intikal" tabirinin, hibe yoluyla veya herhangi bir tarzda olan ivazsız iktisapları ifade ettiği, bu bendin parantez içi hükmü ile de maddi ve manevi bir zarar karşılığı verilen tazminatların ivazsız sayılmayacağı hükme bağlanmıştır.

Belirli risklere karşı yapılan ve riskin gerçekleşmesi halinde hak sahibine belirli bir ödeme yapılmasını öngören birikimsiz sigorta poliçeleri kapsamında yapılan ödemelere ilişkin açıklamalar 3 seri numaralı Gelir Vergisi Sirkülerinde yapılmıştır.

Buna göre, ölüm, maluliyet ve benzeri risklere karşı yapılan riziko teminatları ile birikimli teminatların aynı poliçede (karma poliçe) gösterilmesi durumunda, söz konusu poliçenin birikimli teminata isabet eden kısmı ile ilgili olarak yapılacak ödemeler, Gelir Vergisi Kanunu uygulamasında menkul sermaye iradı addolunmakta olup, bu kısmın Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu karşısındaki durumu hakkında 31/08/2007 tarih ve 3 numaralı Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu Sirkülerinde yapılan açıklamalar esas alınacaktır. (*)

Duyurulur.

Osman ARIÖĞLU

Gelir İdaresi Başkanı

(*) 31.08.2007 tarih ve GVK-64/2007-8/Ücretler, Menkul Sermaye İradı sayılı Gelir Vergisi Sirküleri ile değişen paragraf

(Değişmeden önceki paragraf)Buna göre, ölüm, maluliyet ve benzeri risklere karşı yapılan riziko teminatları ile birikimli teminatların aynı poliçede (karma poliçe) gösterilmesi durumunda, söz konusu poliçenin birikimli teminata isabet eden kısmı ile ilgili olarak yapılacak ödemeler, vergi kanunlarının uygulanması açısından **menkul sermaye iradı** sayıldığından, bu kısmın veraset ve intikal vergisine tabi tutulmayacağı tabiidir.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 10.09.2026